

Bankene i Norge, adresseliste

Saksbehandler
Silje Sæggrov Amble

Vår dato
15.11.2024

Deres dato

Deres ref.

Informasjonsbrev til norske banker – Betalingsformidlingsforbudet – Høst 2024

Lotteritilsynet har i løpet av 2024 sluttført tilsyn om norske bankers etterlevelse av Lotteritilsynets vedtak. Dette tilsynet ble gjennomført blant 37 banker.

I løpet av august og september 2024 gjennomførte vi spørreundersøkelse om norske bankers arbeid med betalingsformidlingsforbudet.

Vi ønsker med dette brevet å dele kunnskap, både fra tilsynet og spørreundersøkelsen.

Om tilsynet

Tilsynsrapport følger vedlagt. Vi understreker at funn fra tilsynet vil få betydning for Lotteritilsynets videre oppfølging av betalingsformidlingsforbudet, og at føringer som vi gir her vil gjelde for samtlige foretak som yter betalingstjenester i Norge.

Om spørreundersøkelsen

Spørreundersøkelsen ble gjennomført blant norske banker i august og september 2024.

Målet med spørreundersøkelsen var å få mer informasjon om hvordan banker i Norge følger opp betalingsformidlingsforbudet i pengespilloven § 5. Dette for at vi skal kunne gjøre vårt arbeid med forbudet mest mulig treffsikkert.

Vi hadde tilsvarende spørreundersøkelser i 2020 og 2022.

- Spørreundersøkelsen ble distribuert til 111 banker med en svarprosent på 76 %. Dette er en oppgang fra tidligere undersøkelser gjennomført i 2020 og 2022 med svarprosent på henholdsvis 65 % og 66 %.
- I 2024 utgjør landsdekkende banker 35 % av respondentene, mot 65 % lokale eller regionale.
- 71 % av respondentene oppgir at de bruker en annen bank til transaksjonskontroll av utenlandstransaksjoner, 29 % gjennomfører transaksjonskontroll selv.
- 61 % av respondentene mener at banken har god oversikt over utgåendene pengespilltransaksjoner, 30 % oppgir middels oversikt og 9 % oppgir liten oversikt.

Andelen som mener banken har god oversikt, har økt gradvis fra 2020 og 2022, hvor andelen var henholdsvis 43 % og 51 %.

- Tilvarende tall for innkommende transaksjoner er 58 % (god), 30 % (middels) og 11 % (liten). Også for innkommende transaksjoner har andelen som mener banken har god oversikt økt gradvis fra 2020 og 2022, med henholdsvis 45 % og 51 %.
- Andelen som mener at betalingsformidlingsforbudet har stor effekt for utgående transaksjoner er 50 %. Denne andelen har vært nokså uforandret fra de tidligere undersøkelsene. Andel usikre har imidlertid gått ned fra 24 % i 2020 til 6 % i 2024, og andelen som mener at forbudet har middels effekt har økt fra 12 % til 27 %.
- Andelen som mener betalingsformidlingsforbudet har stor effekt for innkommende transaksjoner har gått ned fra 50 % i 2020 og 2022, til 45 %. Andelen som er usikre har imidlertid også gått gradvis ned fra 21 % i 2020 til 8 % i 2024, og både andelen som mener forbudet her har middels effekt har økt fra 20 i 2020 % til 29% i 2024. Andelen som mener at forbudet har liten effekt har også økt fra 10 % i 2020 til 18 % i 2024.
- Andelen som oppgir at oppfølging av betalingsformidlingsforbudet er del av den overordnede risikovurderingen til banken har økt gradvis, fra 63 % i 2020 til 77 % i 2024.

Vi vil også oppsummere andelen banker som gjennomfører ulike tiltak eller har særlige rutiner for å forebygge, avdekke og avvise pengespilltransaksjoner til og fra ulovlige pengespill.

- Informerer om forbudet – 89 %.
- Egenkontroll av transaksjoner integrert i anti-hvitvask-rutiner – 80 %.
- Avviser transaksjoner fra nettspill uten forutgående vedtak fra Lotteritilsynet – 47 %.
- Avviser transaksjoner til nettspill uten forutgående vedtak fra Lotteritilsynet – 40 %.
- Har avtale med Nets, TietoEvry eller andre om kontroll av slike transaksjoner – 45 %.
- Sjekker transaksjoner ut fra risikoparametre – 36 %.
- Har informasjon om betalingsformidlingsforbudet på nettside eller i annet informasjonsmateriell – 36 %.
- Tar kontakt med kunden og spør om transaksjoner er pengespill – 92 %.
- Informerer om eventuelle konsekvenser for kunden – 84 %.
- Kontakt med Lotteritilsynet med tips eller spørsmål – 65 %.
- Informasjonsdeling med andre banker – 33 %.
- Har forbudet innarbeidet i avtalevilkår med kunder – 24 %.
- Kontakt med utenlandsk bank – 11 %.
- Kontakt med andre norske myndighetsorgan – 8 %.
- Kontakt med pengespillselskap / utenlandsk betalingsleverandør – 7 %.
- Kontakt med utenlandsk myndighetsorgan – 0 %.
- Ingen tiltak – 0 %.
- Andre tiltak – 9 %.

Andel som gjennomfører tiltak har steget fra 2020 til 2024.

Bare to konkrete tiltak viser ikke en vekst: å sjekke transaksjoner ut fra risikoparametre og informasjonsdeling med andre banker.

- 41 % av bankene oppgir at pengespillproblem av og til er tema ved lånemøter med kunder. Andelen som oppgir sjelden og aldri, er henholdsvis 36 % og 5 %.

Et nytt spørsmål fra tidligere spørreundersøkelse var spørsmålet om hva slags tiltak bankene opplever at har størst effekt for å forhindre pengespilltransaksjoner til og fra utenlandske, ulovlige pengespill.

På spørsmål om hva bankene opplever at har størst effekt for å forhindre pengespilltransaksjoner til utenlandske, ulovlige pengespill (spillernes overføringer for å kunne delta i pengespill) svarer bankene følgende:

- Vedtak fra Lotteritilsynet – 37%.
- Bankens egne undersøkelser og tiltak – 30%.
- Avtale med Nets, TietoEvry eller andre leverandører om kontroll og stans av slike transaksjoner (uten forutgående vedtak) – 24 %.
- Andre tiltak eller kommentarer – 9 %.

På spørsmål om hva bankene opplever at har størst effekt for å forhindre pengespilltransaksjoner fra utenlandske/ ulovlige pengespill (premier som blir betalt ut til spillerne) svarer bankene følgende:

- Vedtak fra Lotteritilsynet: 48 %.
- Bankens egne undersøkelser og tiltak (uten forutgående vedtak fra Lotteritilsynet): 28 %.
- Avtale med Nets, TietoEvry eller andre leverandører om kontroll og stans av slike transaksjoner (uten forutgående vedtak): 16 %.
- Andre tiltak eller kommentarer: 8 %
 - Avviser transaksjoner fra nettspill uten forutgående vedtak fra Lotteritilsynet – 47 %.
 - Avviser transaksjoner til nettspill uten forutgående vedtak fra Lotteritilsynet – 40 %.
 - Har avtale med Nets, TietoEvry eller andre om kontroll av slike transaksjoner – 45 %.

Lotteritilsynet har mottatt mange svar og innspill på våre åpne spørsmål, og takker for dette. Vi vil få god bruk for bankenes svar og innspill i det videre arbeidet med betalingsformidlingsforbudet.

Med hilsen

Silje Sægrov Amble
seniorrådgiver jurist

Trude Gjeitanger Høgseth Felde
seniorrådgiver jurist

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Vedlegg:

Rapport - Tematilsyn om norske bankers etterlevelse av Lotteritilsynets vedtak jf. pengespillforskriften §§ 96 jf. 97

Oppdatert adresseliste pr. 29.10.2024

